

Investointitiedustelu

Kesäkuu 2016

Elinkeinoelämän keskusliitto

Investointitiedustelu

Kesäkuu 2016

Sisältö

Johdanto	3
Tiivistelmä.....	3
Tiedustelumenetelmä, esitettävät kysymykset ja kattavuus	3
 Teollisuuden ja energia-alan investoinnit vuosina 2014–2016	5
Teollisuuden kiinteät investoinnit toimialoittain	6
Teollisuuden investoinnit suuruusluokittain	7
 Tutkimus- ja kehitystoiminta 2014–2016	8
Tutkimus- ja kehitysmenot Suomessa	8
Tutkimus- ja kehitysmenot ulkomailla	8
Tutkimus- ja kehityshenkilökunta	10

Liite

Johdanto

Tiivistelmä

Tehdasteollisuusyritysten **kiinteät investoinnit** Suomeen kääntyivät viime vuonna selvään kasvuun, mutta investointien taso jäi yhä melko matalaksi. Investointien vilkastumisen ennustetaan jatkuvan kuluvan vuoden aikana. Uusimman tiedustelun tulokset ovat jonkin verran myönteisemmät kuin vuodenvaihteessa julkaistun edellisen selvityksen ennakkotieto.

Huhti-toukokuussa tehdyn EK:n Investointitiedustelun mukaan tehdasteollisuuden kotimaisten kiinteiden investointien arvo oli viime vuonna reilut 3,4 miljardia euroa, eli noin 12 prosenttia enemmän kuin vuonna 2014. Kuluvana vuonna investoinnit jatkaisivat kasvua, ja niiden arvo kohoaisi vajaaseen 3,8 miljardiin euroon.

Energia-alan yritysten investoinnit jatkuvat vilkkaina. Investointisumma olisi kuluvana vuonna lähes 2,4 miljardia euroa.

Kotimaassa käytetyt teollisuuden **tutkimus- ja tuotekehitykseen** vähenevät tiedustelun mukaan selvästi viime vuonna. Laskun ennustetaan jatkuvan kuluvana vuonna, mutta aiempaa loivempaa. Teollisuuden t&k-panostukset laskisivat kahdessa vuodessa noin 3 miljardista eurosta vajaaseen 2,6 miljardiin.

Myös t&k-toiminnan henkilökunnan määrän ennustetaan laskevan. Kaksi vuotta sitten teollisuuden t&k-tehtävissä työskenteli Suomessa runsaat 21 000 henkilöä, kun tänä vuonna luku alenisi hieman alle 20 000 työntekijään.

Teollisuuden **investointiaste** eli kiinteiden investointien suhde jalostusarvoon oli vuonna 2014 vain vähän yli 10 prosenttia eli yksi EU-maiden matalimpia. Investointien kasvun myötä sen odotetaan nousevan tänä vuonna 12–13 prosentin välille.

Suomen teollisuuden tutkimus- ja kehitysinvestoinnit ovat olleet EU-maiden suurimpien joukossa, mutta viime vuosina osuus on laskenut selvästi. Uusimpien lukujen mukaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen panostetaan Suomen teollisuudessa silti jonkin verran Länsi-Euroopan keskiarvoa enemmän.

Jos teollisuuden investointiasteeseen huomioidaan mukaan sekä kiinteät investoinnit että t&k-menot, investointiasteen arvioidaan olevan noin 21 prosenttia, mikä on lähellä vertailumaiden keskitasoa.

Tiedustelumenetelmä, esitettävät kysymykset ja kattavuus

Tämä tiedustelu on osa Euroopan unionin harmonisoitua suhdannetiedustelujärjestelmää. Tiedustelussa esitettävät kysymykset ovat pääsääntöisesti EU:n komission laatimia. Elinkeinoelämän keskusliitto EK ja sen edeltäjä TT ovat tehneet kyselyn Suomessa vuoden 1995 syksystä lähtien. Tiedustelun laati aiemmin Suomen Pankki. Investointitiedustelu tehdään kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Tämä, kuluvan vuoden ensimmäinen investointitiedustelu tehtiin huhti–toukokuussa.

Kevään 2016 tiedustelussa kysyttiin yritysten toteutuneita investointeja vuosilta 2014–2015 sekä investointisuunnitelmia vuodelle 2016. Tiedustelu osoitettiin pääsääntöisesti EK:n suhdannetiedustelun otokseen kuuluville yrityksille. Tiedusteluun vastasi 259 tehdasteollisuusyritystä. Tiedusteluun vastanneiden yritysten yhteenlaskettu liikevaihto vuonna 2015 oli noin 84 miljardia euroa, ja ne työllistivät Suomessa runsaat 194 tuhatta työntekijää.

Tiedusteluun osallistuvien yritysten investoinnit kattavat noin 80 prosenttia tehdasteollisuuden kaikista investoinneista. Tässä julkaisussa kyselyn tulokset on korotettu vastaamaan Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon mukaisia tehdasteollisuuden investointeja. Perusvuotena on käytetty Tilastokeskuksen ilmoittamia lukuja vuodelta 2014.

Teollisuusyritysten lisäksi tiedustelussa on mukana myös energiahuollon toimialaan kuuluvia yrityksiä.

Kiinteisiin investointeihin ei tässä tiedustelussa lueta tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa. Tältä osin investointikäsite poikkeaa uudistetusta kansantalouden tilinpidosta, jossa T&K-toiminta lasketaan investointeihin.

Esimerkkejä kiinteistä investoinneista ovat uudet talonrakennukset, maa- ja vesirakennukset, koneet, laitteet ja kuljetusvälineet sekä myös ns. aineettomat investoinnit (esim. tietokoneohjelmistot).

Kysely ei koske tavanomaista kunnossapitoa, käytössä olleiden pääomatavaroiden ostoa tai myyntiä, ei myöskään leasing-hankintoja. Käyttöomaisuuden myyntituottoja ei ole otettu myöskään huomioon investointimenoja laskettaessa. Kutakin vuotta koskevat luvut on ilmoitettu asianomaisen vuoden toteutuneiden tai arvioitujen hintojen mukaisina eli käyvin hinnoin.

Yrityksiltä tiedusteltiin myös tutkimus- ja kehittämismenoja sekä t&k-henkilökunnan määrää Suomessa ja ulkomailla. Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla tarkoitetaan systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusien sovellusten löytämiseksi. Siihen sisällytetään perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö. Tutkimus- ja kehittämismenot on ilmoitettu riippumatta siitä, onko menot aktivoitu tai vähennetty vuosikuluina. T&k-menoihin sisältyy sekä

aineellisia että aineettomia menoja, laitteita, kalustoa ja kuljetusvälineitä sekä maa- ja vesialueita.

Investointitiedustelun vastausprosentit toimialoittain

	Lukumäärä			Liikevaihto milj. euroa			Henkilökunta		
	Vast.	Otos	%	Vast.	Otos	%	Vast.	Otos	%
Elintarviketeollisuus	29	69	42	5 108	6 325	81	12 951	17 088	76
Teva-teollisuus	8	31	26	313	579	54	1 987	3 751	53
Metsäteollisuus	20	42	48	20 374	20 866	98	44 017	45 590	97
Graafinen teollisuus	8	27	30	94	366	26	481	2 147	22
Kemianteollisuus	37	67	55	15 661	17 429	90	14 037	19 746	71
Rakennusaineteollisuus	19	35	54	1 416	1 904	74	5 150	7 362	70
Teknologia-teollisuus	128	335	38	40 216	45 935	88	112 076	137 902	81
Tehdasteollisuus	259	633	41	84 211	94 804	89	194 182	239 403	81

Teollisuuden investoinnit 2014–2016

Tilastokeskuksen mukaan tehdasteollisuuden yritysten **kiinteät investoinnit** olivat vuonna 2014 melko matalalla tasolla. Investointien arvo oli vain vähän yli 3,0 miljardia euroa.

Huhti–toukokuussa 2016 tehdyn EK:n Investointitiedustelun ennakkotiedon mukaan investointien arvo kasvoi viime vuonna vähän yli 3,4 miljardiin euroon. Tänä vuonna kasvun ennustetaan jatkuvan niin, että investoinnit lisääntyisivät vajaan 3,8 miljardin euron tasolle.

Uusimman investointitiedustelun tulos on kuluvan vuoden ennusteen osalta hieman myönteisempi kuin edellisen, vuodenvaihteessa 2015–2016 julkaistun selvityksen.

Lähes kaksi kolmasosaa kaikista kiinteistä investoinneista on **kone- ja laiteinvestointeja**. Tiedustelun mukaan kone- ja laiteinvestoinnit kasvoivat viime vuonna varsin voimakkaasti, mutta tänä vuonna niiden kasvu hidastuisi. Sen sijaan **rakennusinvestointien** kasvu olisi ripeää myös kuluvana vuonna, ja niiden arvo nousisi yli 800 miljoonaan euroon.

Tilastokeskuksen mukaan teollisuusyritysten **muiden** kiinteiden investointien arvo oli 689 miljoonaa euroa vuonna 2014. Tiedustelun ennakkotiedon mukaan muut

kiinteät investoinnit vähenevät vuosina 2015–2016. Muihin kiinteisiin investointeihin luokitellaan esimerkiksi ohjelmistokulut.

Investointiaste eli kiinteiden investointien suhde tehdasteollisuuden jalostusarvoon oli vuonna 2014 matalalla, vain hieman yli 10 prosentin tasolla. Vuosina 2015 ja 2016 se kasvaa jonkin verran, ja tämän vuoden investointiasteen ennustetaan olevan 12–13 prosentin välillä.

Suomen teollisuuden investointiaste on Länsi-Euroopan keskiarvoa matalampi, kun huomioon otetaan vain kiinteät investoinnit.

Teollisuuden investoinnit toimialoittain

Metsäteollisuuden kiinteät investoinnit olivat vuonna 2014 Tilastokeskuksen mukaan 475 miljoonaa euroa. Investointitiedustelun mukaan investointien arvo kasvoi viime vuonna 712 miljoonaan euroon.

Tänä vuonna investoinnit kasvaisivat edelleen selvästi. Niiden arvo nousisi tiedustelun mukaan 965 miljoonaan euroon. Metsäteollisuuden osuus koko tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista olisi kuluvana vuonna noin neljäsosa.

Teollisuuden investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2014–2016, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2014	2015	2016	14–15 %	15–16 %
Aineelliset investoinnit					
Koneet, laitteet ja kuljetusvälineet	1 865	2 251	2 393	20,7	6,3
Rakennukset	493	593	846	20,2	42,8
Muut	689	575	551	-16,5	-4,3
Yhteensä	3 047	3 419	3 790	12,2	10,8
Tutkimus- ja kehityksenot	3 004	2 660	2 565	-11,5	-3,6

Teknologiaeteollisuuden toteutuneet investoinnit olivat vuonna 2014 kansantalouden tilinpidon mukaan 1 458 miljoonaa euroa. Investointitiedustelun mukaan koko teknologiaeteollisuuden investoinnit kasvoivat viime vuonna hieman. Niiden arvo kohosi kolme prosenttia noin 1,5 miljardiin euroon.

Tänä vuonna teknologiaeteollisuuden investoinnit pysyisivät lähes ennallaan. Niiden arvo olisi tiedustelun mukaan hieman alle 1,5 miljardia euroa, eli noin prosentin viimevuotista vähemmän. Teknologiaeteollisuuden osuuden koko tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista odotetaan olevan kuluvana vuonna noin 39 prosenttia.

Teknologiaeteollisuuden alatoimialoista *metallien jalostuksen* investoinnit pysyvät melko vakaina vuosina 2015–2016. Niiden arvo oli viimeisimpien tilastotulokujen mukaan 242 miljoonaa euroa vuonna 2014, ja kuluvana vuonna investoinnit olisivat vajaan 240 miljoonan tasolla. Metallien jalostuksen osuuden koko teknologiaeteollisuuden investoinneista odotetaan olevan noin 16 prosenttia.

Kone- ja metallituoteteollisuuden investoinnit supistuivat viime vuonna jonkin verran. Niiden taso laski tiedustelun ennakkotiedon mukaan vajaan 580

miljoonaan euroon eli noin 10 prosenttia edellisvuodesta. Tänä vuonna investoinnit kääntyisivät kasvuun, ja niiden arvo nousisi noin 650 miljoonaan euroon. Konepajateollisuuden osuuden kaikista teknologiaeteollisuuden investoinneista arvioidaan olevan kuluvana vuonna noin 44 prosenttia.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden kiinteät investoinnit kasvoivat viime vuonna selvästi vuoden 2014 matalalta lähtötasolta. Niiden arvo oli tiedustelun mukaan vajaat 700 miljoonaa euroa. Tänä vuonna investoinnit supistuisivat noin 600 miljoonan euron tasolle. Toimialan osuus kaikista teknologiaeteollisuuden investoinneista olisi noin 40 prosenttia.

Kemianteollisuuden kiinteät investoinnit olivat toissa vuonna Tilastokeskuksen mukaan 438 miljoonaa euroa. Tiedustelun mukaan investoinnit kasvoivat viime vuonna yleisesti. Kasvu jatkuisi kuluvana vuonna, ja investointien arvo olisi vajaat 550 miljoonaa euroa. Kemianteollisuuden investointien osuus koko tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista olisi kuluvana vuonna noin 15 prosenttia.

Elintarviketeollisuuden kiinteät investoinnit olivat Tilastokeskuksen mukaan toissa vuonna 489 miljoonaa euroa. Tiedustelun mukaan investointisumma väheni

Teollisuuden kiinteät investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2014–2016, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2014	2015	2016	14–15 %	15–16 %
Elintarviketeollisuus	489	461	579	-5,7	25,7
Teva-teollisuus	21	32	31	54,5	-5,5
Metsäteollisuus	475	712	965	49,8	35,6
Painaminen	31	47	33	51,6	-30,7
Kemianteollisuus	438	519	541	18,5	4,2
Rakennusaineteollisuus	99	118	127	19,5	7,1
Teknologiaeteollisuus	1 458	1 503	1 483	3,1	-1,3
- metallien jalostus	242	232	237	-4,2	2,0
- kone- ja metallituoteteoll.	638	575	648	-9,8	12,6
- elektroniikka- ja sähköteoll.	578	696	599	20,3	-13,9
Tehdasteollisuus	3 047	3 419	3 790	12,2	10,8
Energiahuolto	1 845	2 141	2 385	16,0	11,4
Yhteensä	4 892	5 560	6 175	13,7	11,1

viime vuonna hieman, eli noin 460 miljoonaan euroon. Tänä vuonna investoinnit kasvaisivat selvästi, ja niiden arvo kohoaisi lähes 580 miljoonaan euroon. Elintarviketeollisuuden osuus koko tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista olisi kuluvana vuonna noin 15 prosenttia.

Painamisen investoinnit olivat vuonna 2013 Tilastokeskuksen mukaan 31 miljoonaa euroa. Tiedustelun mukaan ne kasvoivat viime vuonna, mutta kuluvana vuonna ne laskevat jälleen runsaan 30 miljoonan euron tasolle.

Rakennustuoteteollisuuden investoinnit olivat toissa vuonna 99 miljoonaa euroa. Tiedustelun ennakkotiedon mukaan investoinnit kasvoivat viime vuonna melko yleisesti. Tänä vuonna kasvu jatkuisi hieman loivempaan, ja investointien arvo olisi lähes 130 miljoonaa euroa.

Teva-teollisuuden investoinnit olivat vuonna 2014 Tilastokeskuksen mukaan 21 miljoonaa euroa. Vuosina 2015 ja 2016 investoinnit ovat tiedustelun mukaan runsaan 30 miljoonan euron tasolla vuodessa.

Energiahuollon investoinnit olivat Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2014 suuruudeltaan 1 845 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit kasvoivat yli 2,1 miljardin euron tasolle, ja tänä vuonna niiden odotetaan kohoavan edelleen, eli lähes 2,4 miljardiin.

Teollisuuden investoinnit suuruusluokittain

Pienissä ja keskisuurissa, alle 250 henkilöä työllistävissä yrityksissä investoinnit supistuivat tiedustelun mukaan viime vuonna. Sen sijaan kuluvana vuonna niiden odotetaan kääntyvän kasvuun, jolloin investointisumma kohoaisi noin 1,1 miljardiin euroon.

Suurissa, yli 250 henkeä työllistävissä yrityksissä investoinnit kasvoivat viime vuonna voimakkaasti. Niiden odotetaan kasvavan edelleen kuluvana vuonna, jolloin investointisumma nousisi noin 2,7 miljardin euron tasolle.

Teollisuuden kiinteät investoinnit suuruusluokittain vuosina 2014–2016 milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit, henkilökunnan määrän mukaan jaoteltuna

	2014	2015	2016	14–15 %	15–16 %
Alle 250	1179	1013	1095	-14,1	8,1
Vähintään 250	1868	2406	2695	28,8	12,0
Tehdasteollisuus	3047	3419	3790	12,2	10,8

Tutkimus- ja kehitystoiminta vuosina 2014-2016

Tilastokeskuksen mukaan teollisuusyritysten tutkimus- ja kehitysmenot Suomessa olivat vuonna 2014 noin 3,0 miljardia euroa. Investointitiedustelun mukaan teollisuusyritysten t&k-menot ulkomailla* olivat puolestaan samana vuonna noin 1,2 miljardia euroa. Suomalaisten teollisuusyritysten yhteenlaskettu t&k-panostus oli siten noin 4,2 miljardia euroa.

Viime vuonna teollisuuden t&k-menot vähenivät kotimaassa melko yleisesti. Ulkomailla menot kasvoivat vähän. Kuluvana vuonna kotimaiset t&k-menot laskivat yhä loivasti. Myös ulkomailla käytettävät t&k-menot kääntyisivät vuonna 2016 laskuun.

Tutkimus- ja kehitysmenot Suomessa

Tehdasteollisuusyritysten kotimaassa käyttämät tutkimus- ja kehitysmenot vähenivät tiedustelun mukaan viime vuonna runsaalla 11 prosentilla. Kuluvana vuonna menot alenisivat edelleen vajaat neljä prosenttia.

Tilastokeskuksen mukaan teollisuuden t&k-menot olivat toissa vuonna 3 004 miljoonaa euroa. Kuluvana vuonna t&k-panostukset ovat tiedustelun arvion mukaan vajaat 2,6 miljardia euroa.

Selvä enemmistö t&k-toiminnasta on teknologiateollisuudessa. Vuonna 2014 toimialan t&k-menot olivat Tilastokeskuksen mukaan runsaat 2,3 miljardia euroa. Alan osuus oli noin 78 prosenttia kaikista teollisuuden kotimaisista tutkimus- ja tuotekehitysmenoista. Toimialan t&k-panostukset vähenivät tiedustelun mukaan selvästi vuonna 2014. Kuluvana vuonna lasku olisi loivempaa, ja t&k-menot olisivat vajaat 1,9 miljardia euroa. Suurin osa teknologiateollisuuden t&k-toiminnasta on elektroniikka- ja sähköteollisuudessa.

Kemianteollisuuden tutkimus- ja kehittämismenot ovat teollisuuden päätoimialoista toiseksi suurimmat. Tilastokeskuksen mukaan kemianteollisuuden t&k-menot olivat toissa vuonna 443 miljoonaa euroa. Kemianteollisuuden t&k-toiminta kasvaa tiedustelun mukaan loivasti vuosina 2015 ja 2016. Tämän vuoden t&k-menot kemianteollisuudessa olisivat runsaan 470 miljoonan euron tasolla.

Metsäteollisuuden t&k-toiminta kasvoi tiedustelun mukaan viime vuonna, mutta kuluvana vuonna käytettävät menot laskevat aavistuksen. Vuonna 2016 metsäteollisuus käyttäisi tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan runsaat 90 miljoonaa euroa.

Tutkimus- ja kehitysmenot ulkomailla

Suomalaisten teollisuusyritysten ulkomaiset tutkimus- ja tuotekehitysmenot kasvoivat tiedustelun mukaan hie- man viime vuonna, mutta tänä vuonna niiden odotetaan kääntyvän laskuun.

Investointitiedustelun suuntaa-antavan tiedon mukaan ulkomailla käytettiin t&k-toimintaan vajaat 1,2 miljardia euroa vuonna 2014. Tänä vuonna menojen odotetaan olevan aavistuksen tätä alemmalla tasolla.

Ulkomainen t&k-toiminta on merkittävää teknologiateollisuusyrityksissä ja erityisesti elektroniikka- ja sähköteollisuudessa. Muilla toimialoilla ulkomainen t&k-toiminta on selvästi vähäisempää.

** Aineiston kattavuudesta johtuen tiedot ulkomaisesta t&k-toiminnasta ovat suuntaa-antavia*

**Teollisuuden tutkimus- ja kehitysmenot yhteensä
vuosina 2014–2016, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit**

	2014	2015	2016	14–15 %	15–16 %
Kotimaa	3 004	2 660	2 565	-11,5	-3,6
Ulkomaat	1 180	1 230	1 157	4,3	-5,9
Yhteensä	4 184	3 890	3 722	-7,0	-4,3

**Teollisuuden tutkimus- ja kehitysmenot Suomessa
vuosina 2014–2016, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit**

	2014	2015	2016	14–15 %	15–16 %
Metsäteollisuus	88	95	93	7,4	-1,7
Kemianteollisuus	443	469	474	5,8	1,1
Teknologiaeteollisuus	2 344	1 976	1 876	-15,7	-5,0
Muu	129	121	121	-6,3	0,5
Tehdasteollisuus	3 004	2 660	2 565	-11,5	-3,6

Tutkimus- ja kehityshenkilökunta

Teollisuuden tutkimus- ja kehitystehtävissä työskentelevän henkilöstön määrä laski tiedustelun mukaan hieman viime vuonna. Henkilöstön määrä aleni kotimaassa, kun taas ulkomailla se kasvoi vähän.

Kuluvana vuonna t&k-henkilöstön ennustetaan vähenvän melko yleisesti. Kotimaassa lasku loivenisi aavistuksen, kun puolestaan ulkomaisen t&k-henkilöstön määrä kääntyisi alaspäin.

Tilastokeskuksen mukaan tehdasteollisuusyritysten kotimaisen t&k-henkilökunnan koko oli vuonna 2014 runsaat 21 000 työntekijää. Investointitiedustelun mukaan t&k-työntekijöiden määrä olisi kuluvana vuonna hieman vajaat 20 000 henkilöä.

T&k-henkilöstö ulkomailla on tiedustelun mukaan vuonna 2016 hieman runsaat 17 000 henkilöä.

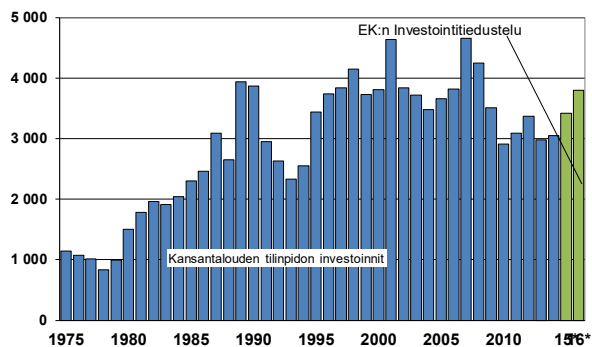
Toimialoittain tarkasteltuna valtaosa t&k-henkilöstöstä on teknologiateollisuudessa. Noin kolme neljäsosaa teollisuuden kotimaisesta t&k-henkilökunnasta on töissä teknologiateollisuudessa. Teknologiateollisuuden sisällä valtaosa henkilöstöstä on töissä elektroniikka- ja sähköteollisuuden yrityksissä.

Toiseksi eniten t&k-työntekijöitä on kemianteollisuudessa, jonka osuus kotimaisesta t&k-henkilökunnasta on noin 12 prosenttia.

Teollisuuden tutkimus- ja kehityshenkilökunta Suomessa ja ulkomailla vuosina 2014–2016, lukumäärä ja muutosprosentit

	2014	2015	2016	14–15 %	15–16 %
Metsäteollisuus					
- Kotimaassa	757	600	610	-20,7	1,7
- Ulkomailla	70	70	70	0,0	0,0
- Yhteensä	827	670	680	-19,0	1,5
Kemianteollisuus					
- Kotimaassa	2 671	2 730	2 730	2,2	0,0
- Ulkomailla	129	120	130	-7,0	8,3
- Yhteensä	2 800	2 850	2 860	1,8	0,4
Teknologiateollisuus					
- Kotimaassa	16 415	15 700	14 900	-4,4	-5,1
- Ulkomailla	17 682	18 300	17 200	3,5	-6,0
- Yhteensä	34 097	34 000	32 100	-0,3	-5,6
Muu teollisuus					
- Kotimaassa	1 647	1 610	1 640	-2,2	1,9
- Ulkomailla	44	40	40	-9,1	0,0
- Yhteensä	1 691	1 650	1 680	-2,4	1,8
Tehdasteollisuus					
- Kotimaassa	21 490	20 600	19 900	-4,1	-3,4
- Ulkomailla	17 925	18 500	17 400	3,2	-5,9
- Yhteensä	39 415	39 100	37 300	-0,8	-4,6

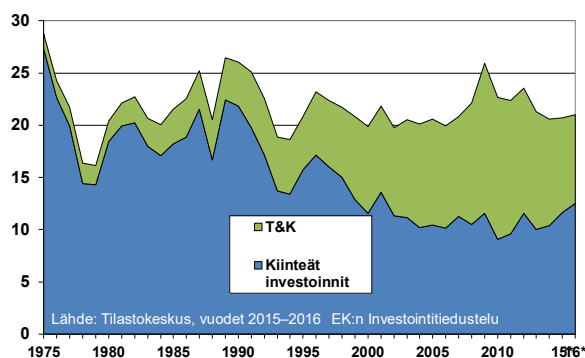
Tehdasteollisuuden kiinteät investoinnit, milj. euroa (käyvin hinnoin)

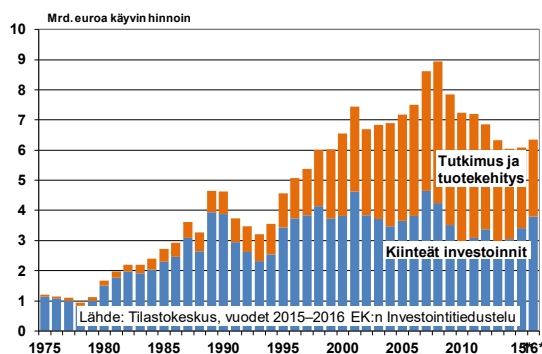
Investointitiedustelun luvut eivät ole suoraan verrannollisia kansantalouden tilinpidon mukaisiin investointilukuihin. Keskeinen syy on siinä, että teollisuus kirjaa kone- ja laite-investoinnit kuluksi niiden valmistusasteen eli "kassavirran" mukaisina.

Tilastokeskus puolestaan tilastoi kone- ja laite-investoinnit niiden valmistusajankohdan perusteella, jota ennen ne lasketaan varastoihin. Tilastointitapojen ero voi olla tuntuva etenkin suurissa pitkäkestoissa investoinneissa.

Teollisuuden investointiaste 1975–2016 Kiinteät investoinnit ja t&k-menot, % jalostusarvosta

Teollisuuden investoinnit Suomessa 1975–2016 Kiinteät investoinnit ja t&k-menot, mrd. euroa (käyvin hinnoin)

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki • Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299 • www.ek.fi

Raportti internetissä:
www.ek.fi

Lisätietoja:

Johtava ekonomisti
Penna Urrila
Puh. 09 4202 2606
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 09 4202 2608
etunimi.sukunimi@ek.fi

EK 2016